

Uitreiking Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling aan Miel Cools

Sint-Truiden, 11 juli 2012

*Houden van kun je bij Shakespeare niet leren
Romeo en Julia die zijn al lang dood
Je hoort over liefde veel onzin beweren
Van liefde in boeken zijn de letters te groot
maar: houden van, houden van
Geen mens die zonder kan*

Geachte minister-president, volksvertegenwoordigers, provincieraadsleden, burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden, leden van het 11-julicomité, toekomstige Orde- en Sporendrager,
Geachte Truienaren, Truinoskes
Geachte aanwezigen
Beste Vlaamse vrienden

Naar aanloop van elke 11-daagse Vlaanderen Feest gaan wij met een jury uit het breed-culturele en- 1
economische veld op zoek naar sporendragers: Vlaamse publieksdiplomaten die van Vlaanderen houden en van wie Vlaanderen houdt of zou moeten houden. De zoektocht dit jaar naar een nieuwe naam in het rijtje Culturele Sporendragers met onder meer Louis Verbeeck, Norbert D'hulst, Luc Famaey, Godfried Lannoo, Gwy Mandelinck, Stefaan Top, Robert Vandereyken en Flavie Roquet was niet moeilijk. Ook al hadden we de lat hoog gelegd: we willen nl. de 11-daagse Vlaanderen Feest! anno 2012 op 11 juli in de mooiste en grootste stad van Limburg in absolute schoonheid afsluiten. Met dank aan ons jury- en bestuurslid Jaak Maris neurieden alle aanwezigen ineens samen het liedje 'houden van'. Een merkwaardig en memorabel moment dat illustreert dat vele van de muzikale pareltjes van Miel Cools zoals *Houden van*, *Boer Bavo*, *De Troubadours* en *Er was een tijd* evergreens van het Nederlandstalige luisterlied blijven. Hij bewijst op zijn eentje alleen al dat De Standaard het niet bij het rechte eind heeft. Deze krant amuseerde er zich onlangs nl. mee om tien Engelstalige artiestennamen in het Nederlands te vertalen om te tonen hoe belachelijk dat zou klinken en om aan te tonen wat voor een boeventaaltje onze moedertaal is.

Een bard-met-baard, gezeten op een kruk, achter z'n microfoon. Nu eens met de blik wezenloos in de verte, soms met een tinteling in de ogen, dan weer met een ondeugende knipoog. Hij is afwisselend poëtisch, vrolijk, relativerend ironisch, weemoedig, maar nooit kwetsend. Dat is het beeld dat wellicht in het collectieve geheugen van velen aanwezig is van Miel Cools. Het archetype van de chansonnier als het ware.

Zijn muzikale leven leek wel eindeloos. Tot een viertal jaar geleden bekend raakte dat Miel zonder duidelijke aanleiding van een trap gevallen was en gedurende 6 weken in coma lag. Dat betekende meteen het definitieve einde van een indrukwekkende carrière van meer dan een halve eeuw. Of zoals hij zelf concludeerde toen hij ontwaakte: " 't Is gedaan."

Een jaar voordien had hij eigenlijk al besloten het zware werk van avondvullende optredens te laten voor wat het was. Hij zou zich gaan beperken tot een aantal korte voorstellingen. Want kriebelen: dat bleef het wel doen. Eigenlijk totaal niet verwonderlijk voor iemand voor wie zingen zoiets betekende als ‘ademen op klank’.

Maar, misschien, heel misschien zou het leven van Miel Cools wel een andere wending genomen hebben als er niet de familie Nicolai geweest.

De Nicolai’s musiceerden elke zondagavond. En daar was de jonge Emile als buurjongen door gefascineerd. Hij was omzeggens elke week op post om te luisteren.

In een hoek achter de zetel ten huize Nicolai stond ook een gitaar.

“Die mocht ik regelmatig eens vastpakken. Ik begon daarop te tingelen en tangelen en dat ging me goed af.” vertelde Miel in een radio-interview over ‘hoe het allemaal begon’.

De gitaar zou zijn hele leven lang zijn favoriete instrument blijven.

Maar het zou wel nog enkele muzikale capriolen duren eer hij zijn echte muzikale liefde ontdekte.

Die omzwervingen leidden hem onder andere naar zijn eerste orkestje met de welluidende naam de ‘Samoa Hawaiians’. En wat later zelfs naar de Brusselse Folies Bergères, samen met zijn lief en latere vrouw Jenny.

Zij mochten er niet minder dan 90 voorstellingen lang optreden in de revue ‘Brussel Hoela Hoempla’. Dat gebeurde dan naast acrobaat-dansers en een komische jungle act met de veelzeggende naam Liana en Kongorilla.

De revue is Miel Cools trouwens altijd na aan het hart blijven liggen. Heel Hasselt herinnert zich nog een aantal volkse spektakelstukken van hemzelf en zijn ‘brother in crime’ Louis Verbeeck, een van onze Sporendragers. Om het met een van de titels te zeggen: ‘Rappleer dzj’ oech nog’ Miel?

2

Maar dat is weer een ander verhaal.

We keren terug naar Miel en zijn meisje. In het echte leven werden ze een koppel. Maar muzikaal ging de zanger zonder zijn meisje solo voort in een dansorkest.

In die periode leerde hij Jaak Dreesen kennen. En die maakte hem warm voor de liedjes van Jules De Corte en het werk van Georges Brassens.

Dreesen schreef ook de tekst voor de eerste single die Miel Cools zelf op muziek zou zetten. Dat werd ‘Geef me tijd’ in 1962, precies 50 jaar geleden dus.

De chansonnier Miel Cools was geboren. ‘Geef me tijd’ was het begin van een indrukwekkend repertoire dat hij een halve eeuw lang bijeen zou zingen op meer dan 15 langspelers en albums.

Miel Cools was een van de weinige kleinkunstenaars van zijn generatie die ook echt vaste grond aan de voet kreeg bij onze Noorderburen. Hij mocht in 1969 de zieke Liesbeth List vervangen bij de opening van het theaterseizoen in Eindhoven. Zo begonnen tien erg succesvolle jaren over de Moerdijk.

Ernst van Altena omschreef de kern van zijn succes in Nederland ooit eens plastisch als volgt:

“Miel Cools is voor Nederland een even grote verademing als Hullebroeck destijds die de Nederlandse droogkloterigheid kwam neutraliseren met een dosis Vlaamse warmte.”

Misschien minder bekend is dat Miel Cools ook een aantal buitenlandse tournees op zijn palmares heeft. Zij voerden hem naar Duitsland, maar ook naar Indonesië, Noord-Amerika, Kongo, Zuid-Amerika, Zuid-Afrika en Canada.

Maar er waren uiteraard niet alleen ups. Toen de kleinkunst midden de jaren '80 begon te slabakken, werd de zanger 15 jaar lang meer wijnhandelaar dan chansonnier. Want wijn, dat is naast zingen zijn tweede grote passie. Al zei hij daarover zelf ooit eens: “Het importeren van wijn was voor mij eigenlijk meer een middel om gratis te drinken en met wijn bezig te zijn” – onder te verstaan “dan om er de kost mee te verdienen”...

Toen hij de pensioengerechtigde leeftijd naderde, liet hij de wijnhandel over aan zijn zoon Bert, een van zijn vier kinderen. De muzikale microbe begon opnieuw te hard te kriebelen. Dat resulteerde na meer dan 10 jaar in nog eens een nieuwe cd., zijn laatste. Die kreeg “Niet bang zijn” als titel mee met als rode draad de boodschap ‘durf te leven’.

En leven, dat heeft hij met volle teugen gedaan. De combinatie 'wijn proeven en optreden' resulteerde in hartproblemen en twee overbruggingen. Maar Miel bleef zingen. Vijf jaar geleden kreeg hij van de cardioloog te horen dat het nu echt wel genoeg geweest was. Weer bleef Miel zingen. Maar toen kwam dus de val van de trap.

Hij is nu definitief ‘troubadour in ruste’, de nestor van de Vlaamse kleinkunst.

Maar heel wat van zijn liedjes blijven de tand van de jaren weergaloos weerstaan. “Zeemzoeterig, traditionalistisch, vrijblijvend ...”: Miel Cools heeft zich nooit veel gelegen gelaten aan dergelijke kritiek. Met modetrends heeft hij nooit meegelopen. Hij bleef zweren bij de puurheid van het luisterlied en de soberheid van de muzikale omlijsting zonder toeters en bellen. Als er één predikaat op zijn muziek van toepassing is, dan is het misschien wel: tijdloos en universeel.

Zijn generatiegenoten hebben het veel minder lang uitgezongen dan hijzelf. Velen die na hem kwamen, verdwenen vóór hem alweer van de scene.

We mogen van hem met recht en reden zeggen dat hij als geen ander een opmerkelijk spoor getrokken heeft door het Nederlandstalige lied van de voorbije jaren. Als hij al niet de uitvinder is van de kleinkunst in Vlaanderen dan is het toch zeker een van de meest prominente ‘founding fathers’ ervan.

Daarom past eigenlijk maar één woord bij het Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling dat wij vandaag toekennen aan Miel Cools en dat is over-over-oververdiend.

Mijnheer Cools, minister-president Kris Peeters: mag ik u uitnodigen voor de uitreiking van dit Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling.

An De Moor
Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest!
Voorzitter Beweging Vlaanderen-Europa